

HÖGSKOLAN
I SKÖVDE

Institutionen för Handel och Företagande

TENTAMEN

Kurs: Kalkylering och Budgetering

Delmoment: Salstentamen I

Kurskod: FÖ149G

Högskolepoäng för tentamen: 3 hp

Datum: 250228

Skrivtid: 08.30-11.30

Ansvarig lärare: Fredrik Lundell

Hjälpmedel/bilagor: Miniräknare (HIS)

- Anvisningar:**
- Ta nytt blad för varje ny fråga
 - Skriv endast på en sida av papperet.
 - Skriv namn och personnummer på samtliga inlämnade blad.
 - Numrera lösbladen löpande.
 - Använd inte röd penna.
 - Markera med kryss på omslaget vilka uppgifter som är lösta.

Övrigt: Visa på ett tydligt sätt alla relevanta beräkningar i det som lämnas in.

Betygsgränser:

Väl Godkänd:	≥ 75% av totala poängsumman
Godkänd:	≥ 50% av totala poängsumman
Underkänd:	< 50% av totala poängsumman

Lycka till!

Antal sidor totalt: 4

Uppgift 1 (3 poäng)

Förklara för två tydliga skillnader mellan den ekonomistyrning som var utmärkande för Scientific Management jämfört med Total Quality Management.

Uppgift 2 (3 poäng)

Förklara för två vanliga problem som förekommer när det ska bestämmas hur en anläggningstillgång, till exempel en maskin, ska skrivas av kalkylmässigt. Utgå ifrån ett verkligt eller fiktivt exempel.

Uppgift 3 (6 poäng)

Nedan återges resultat- och balansräkning för ett tillverkande företag för 2024. Din uppgift är att:

- Analysera företagets lönsamhet baserat på DuPont-formeln. Baserat på dina uträkningar, hur ser du på företagets lönsamhet? Diskutera kortfattat det mest centrala.
- Hur ser du på företagets betalningsförmåga på kort respektive lång sikt? Bör företagsledningen vidta några åtgärder baserat på ditt svar? I så fall, vad?

Balansräkning 31/12 2024			
Kassa	100 000	Kortfristiga skulder	1000 000
Bank	250 000	Banklån	5000 000
Lager	650 000	Eget kapital	4000 000
Maskiner	3000 000		
Byggnad	6 000 000		
<hr/>		<hr/>	
Totala tillgångar	10 000 000	Skulder & Eget kapital	10 000 000

Resultaträkning 31/12 2024

Nettoomsättning	50 000 000
Kostnad sålda varor	-10 000 000
Bruttoresultat	40 000 000
Rörelsens kostnader	
Personalkostnader	-26 000 000
Förbrukningsmaterial	-5 000 000
Administrationskostnader	-5 000 000
Avskrivningar	-1 000 000
Rörelseresultat	3 000 000
Finansiella poster	
Ränteintäkter	5 000
Räntekostnader	-505 000
Resultat efter finansnetto	2 500 000

Uppgift 4 (4 poäng)

- a.) Förklara för två tydliga fördelar med att använda budgetering i ett företag. (2p)
- b.) Ange och förklara för två centrala utgångspunkter inom budgetlös styrning. (2p)

Uppgift 5 (4 poäng)

Ange om hur (+/-) och med vilket belopp förväntade händelserna under budgetåret nedan påverkar budgeterat resultat och utgående likvida medel (om ingen påverkan markera med "0"):

Händelser	Budgeterat resultat	Utgående likvida medel
Inköp av råmaterial 100 000 kr, kontant. Vid årets slut har värdet på lagret av råmaterial minskat med 10 000 kr.		
Inköp av inventarier, 250 000 kr. Ekonomisk livslängd 5 år. Företaget tillämpar linjär avskrivning.		
Kreditförsäljning av varor, 125 000 kr. Betaling erhålls i januari nästa år.		
Kundfordringar har ökat med 50 000 kr.		

Bilaga

Räntabilitet på totalt kapital

$$\frac{(\text{Rörelseresultat} + \text{finansiella intäkter})}{\text{Totalt kapital}}$$

Räntabilitet på sysselsatt kapital

$$\frac{(\text{Rörelseresultat} + \text{finansiella intäkter})}{\text{Sysselsatt kapital}}$$

Räntabilitet på eget kapital

$$\frac{\text{Resultat efter finansiella poster}}{\text{Eget kapital}}$$

Genomsnittlig skuldränta

$$\frac{\text{Räntekostnader}}{\text{Skulder}}$$

Skuldsättningsgrad

$$\frac{\text{Skulder}}{\text{Eget kapital}}$$

Hävstångsformeln

$$RE = RT + (RT - RS) \times \frac{S}{E}$$

Soliditet

$$\frac{\text{Eget kapital}}{\text{Totalt kapital}}$$

Räntetäckningsgrad

$$\frac{(\text{Rörelseresultat} + \text{finansiella intäkter})}{\text{Räntekostnader}}$$

Kassalikviditet

$$\frac{(\text{Omsättningstillgångar} - \text{varulager})}{\text{Kortfristiga skulder}}$$

Balanslikviditet

$$\frac{\text{Omsättningstillgångar}}{\text{Kortfristiga skulder}}$$

Bruttomarginal

$$\frac{\text{Bruttoresultat}}{\text{Omsättning}}$$

Rörelsemarginal

$$\frac{\text{Rörelseresultat}}{\text{Omsättning}}$$

Vinstmarginal

$$\frac{(\text{Rörelseresultat} + \text{finansiella intäkter})}{\text{Omsättning}}$$

Kapitalets omsättningshastighet

$$\frac{\text{Omsättning}}{\text{Totalt kapital}}$$

Residualresultat

$$(\text{Rörelseresultat} + \text{Finansiella intäkter}) - (\text{Kapital} \times \text{Kalkylränta})$$

Viktad ränta

$$R_e \times \left(\frac{\text{Eget kapital}}{\text{Totalt kapital}} \right) + R_s \times \left(\frac{\text{Skulder}}{\text{Totalt kapital}} \right)$$

DuPont-formel

$$\text{Vinstmarginal} \times \text{Kapitalets omsättningshastighet}$$